

Виборча програма

академіка В.Л. Макарова - кандидата на посаду академіка-секретаря Відділення математики НАН України

Математика – цариця всіх наук, її
улюбленицею є істина, а простота й
безперечність – убранням.

Ян Снядецький

Незважаючи на те, що Математика як наука є, можливо, однією із найабстрактніших дисциплін, можливо, найбільш віддалена від безпосередніх застосувань у народному господарстві, тим не менш не тільки світовий розвиток наукової думки вказує на те, що Математика є дуже важливою дисципліною, якій потрібна приділятися належна увага. Сучасний світ високих технологій, штучного інтелекту, розвиток робототехніки, вказують на те, що роль Математики у сучасному світі стає все більш і більш потужною.

Саме тому задача секретаря Відділення математики Національної академії наук України полягає у тому, аби розвитку Математики в Україні приділялося більше уваги, а для математиків-науковців, які є носіями та творцями цих фундаментальних знань, були створені належні умови для їхньої роботи.

Тому основними своїми завданнями на посаді Академіка-секретаря Відділення математики НАН України я бачу у подальшому впровадженні у життя тих планів, які були сформульовані у передвиборчій компанії у 2020 році тодішнім академіком-секретарем Відділення, академіком НАН України А.М.Самойленко. Актуальність цих планів була підтверджена обранням Анатолія Михайловича на новий термін на посаду академіка-секретаря Відділення.

Ці плани охоплюють такі напрямки діяльності

--Відстоювати інтереси Відділення математики як окремого структурного підрозділу в НАН України, яке включає на сьогодні такі установи, як Інститут математики (Київ), Інститут прикладних проблем механіки і математики імені Я.С.Підстригача та його Центру математичного моделювання (Львів), Інститут прикладної математики і механіки (Слов'янськ), Математичне відділення Фізико-технічного інституту низьких температур імені Б.І.Веркіна (Харків).. Слід зауважити, що найближчим часом в наслідок процесів оптимізації Структури НАН України Центр математичного моделювання ввійде складовою частиною у Інститут прикладних проблем механіки і математики імені Я.С.Підстригача.

--Відстоювати інтереси різних вікових категорій співробітників установ Відділення математики, у тому числі із врахуванням сучасних процесів реформування Національної академії наук України.

--Постійну увагу приділяти роботі з кадрами. Домогтися, щоб на всі керівні посади, як у інститутах відділення (починаючи від завлаба, завідуючого відділу до директора інституту, голови вченої ради), так і у бюро Відділення були зазначені потенційні претенденти. Проводити з ними необхідну підготовчу роботу, перевіряючи їх здатність керувати на виконанні відповідальних біжучих доручень.

--Сприяти налагодженню прямих міжнародних контактів, укладанню угод, підтримки співпраці із іноземними науковими школами, громадськими організаціями та науковими спільнотами.

--Налагодження роботи з поповнення молодими науковими кадрами найвищої кваліфікації, заохочення вступу в аспірантуру на математичні спеціальності найталановитішої студентської молоді.

-- Відновити роль обчислювальної математики , яка є повноправною складовою математики за визначенням (див. статті академіків А.М.Тихонова та А.О.Дородниціна у Математичній енциклопедії та Енциклопедії кібернетики відповідно). Про увагу світової математичної спільноти до обчислювальної математики свідчить створення за ініціативою академіка Г.І.Марчука у РАН інституту Обчислювальної математики, інституту Обчислювальної математики і математичної геофізики у Сибір. Відділ. РАН, фундатором цього відділення був колишній директор нашого інституту академік М.М.Лаврентьєв. Видаються такі високорейтингові журнали , Numerische mathematic, Computational Mathematics and Mathematical Physics, Foundations of Computational Mathematics, Advances in Computational Mathematics (Schpringer), SIAM Journal on Numerical Analysis та інші . Питання про роль та перспективи розвитку обчислювальної математики в Україні за ініціативи бувшого академіка-секретаря відділення математики І.В.Скрипника було розглянуто на засіданні Президії НАН України. На цьому засіданні було прийнято цілий ряд важливих рішень, більшість з яких на жаль не були реалізовані. Разом з тим МОН віднесла цю науку до прикладної математики, чим нанесла суттєву шкоду її престижу.

--Встановити більш тісні творчі зв'язки з іншими відділеннями, що входять у секцію фізико-технічних та математичних наук Національної академії наук України і у першу чергу з відділеннями інформатики і механіки. Це стосується формування спільних наукових колективів для участі у конкурсах різних рівнів вітчизняних і зарубіжних, проведення спільних з'їздів, конференцій і т.п.

-- Підтримувати та розвивати зв'язки із Київським академічним університетом,

зокрема розвивати Кафедру математики цього університету, як базу для якісної підготовки магістрів-математиків з метою їх заохочення до занять наукою і подальшим прийомом в аспірантуру, що може у майбутньому сприяти омолодженню кадрового потенціалу наших інститутів.

- Встановити більш тісні зв'язки із Національним центром «Мала академія наук України» та поживлення науково-популяризаційної роботи серед учнівської молоді. Для цього стимулювати наукові установи Відділення відкривати математичні гуртки, проводити науково-популярні та освітні лекції, дні відкритих дверей, інші заходи, які сприятимуть популяризації математичного знання серед населення України.
- Особливу увагу приділяти розвитку та збереженню існуючих наукових математичних шкіл, а також сприяти молодим талановитим докторам наук формувати свої власні наукові школи, підтримуючи їх у роботі із їхніми власними науковими учнями - студентами та аспірантами.
- Стимулювати та всіляко підтримувати роботи Рад молодих вчених при установах відділення, які є осередком підготовки майбутніх співробітників установ Відділення математики. Тому підтримка їх у їхній роботі із талановитою учнівською молоддю, популяризації математики організації конференцій молодих вчених - це ті питання, до яких мають долучитися усі науковці Відділення. І це я одним із шляхів омолодження кадрового потенціалу установ, що входять у відділення.
- Відновити та активізувати роботу Українського математичного товариства з метою представлення української математики у світовому науковому просторі, і укріплення зв'язків із Європейським математичним товариством та Всесвітнім математичним товариством. Для цього потрібно поживити

контакти між відділеннями та математичними товариствами і спільнотами математиків, розташованими у різних регіонах України.

- Особливо увагу приділяти нашій видавничій діяльності, зокрема, виданню монографій українських математиків (у тому числі в якості перекладу) у провідних наукових виданнях світового рівня. Публікація оглядових статей також має сприяти покращенню пізнаваності української математичної науки у світовому науковому середовищі.
- Також важливим і нагальним є підвищення рейтингів Українського математичного журналу, журналу «Нелінійні коливання», інших періодичних видань, що видаються під егідою Відділення. Для цього потрібно заохочувати до рецензування наукових статей представників міжнародної наукової математичної спільноти та звертати увагу на дотримання вимог академічної доброчесності, недопущення публікацій статей із елементами плагіату та самоплагіату.
- Стимулювати зв'язки між наукою та бізнесом, зокрема підтримка контактів із оборонною промисловістю, а також поширення позитивного досвіду, на прикладі ініціативи Ради молодих вчених Інституту математики НАН України - МатХаб.
- Сприяти підвищенню об'єктивності та ефективності роботи механізму експертизи наукової продукції установ Відділення, залучаючи до експертизи авторитетних, незалежних вчених, як вітчизняних, так і іноземних.

Академік НАН України

В.Макаров.

10.02.2021